

**D. Marcvs Evangelista. Rodolphi Gvaltheri Tigurini in
Euangelium Iesu Christi secundum Marcum Homiliæ
CXXXIX.**

Gwalther, Rudolf

[S.l.], 1570

VD16 W 1048

Homilia LXXIII. Cum autem descenderent de monte, præcepit eis ne cui narrarent quæ uiderant, nisi cùm filius hominis à mortuis resurrexisset. Et tenuerunt apud se uerbum hoc, quærentes mutuò, quid ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71833)

hii familiarissimos habuit. Adsum ex defunctorum numero Moses & Elias, qui omnium veteris Testamenti sanctorum personam sustinent, & iidem Christi excessum siue mortem exponunt. Mox Deus pater in nube lucida descendens alta voce decretum aeternum & inuolabile denunciat: *Iste est filius ille meus dilectus, in quo mihi complacui, hunc audite.* Et cum ad Christi contactum (ut Martineus scribit) discipuli, quos diuina maiestatis fulgor exterruerat, repente circumspecterent, neminem preter Iesum solum viderunt. Solus ergo ille Dei filius magno suo merito dilectus est. Solus ille mediator est, in quo patri complacuit. Solus nostra est satisfactio atq; iustitia. Solus catholicus & orthodoxus fidei & salutis doctor est, quem omnes audire oportet, qui cum Deo reconciliari, & salutem consequi volunt. Quid ergo contendimus? quid frustra disputamus? Quid Deo ipsi ex nobis novos mediatores obtrudimus? Quin illum in propheta clamantem audimus: *Ego Dominus, hoc est* Isai. 42. *Ioan. 14.* *Matth. 11.* *Act. 4.*

HOMILIA LXXIII.

Cum autem descenderent de monte, precepit eis ne cui narrarent quae uiderant, nisi cum filius hominis a mortuis resurrexisset. Et tenuerunt apud se uerbum hoc, quarentes mutuo, quid illud esset. A mortuis resurgere. Et interrogarunt eum dicentes: Cur scribae dicunt, quod Eliam oporteat uenire prius? Ipse uero respondens dixit illis: Elias qui dem cum uenerit prius, restituet omnia: & ut scriptum est de filio hominis, oportet ut multa patiat, & pro nihilo habeatur. Sed dico uobis, quod Elias uenit, & fecerunt ei quaecumque uoluerunt, sicuti scriptum est de eo.

Dominus noster Iesus Christus in precedenti sua clarificationis historia tribus discipulis glorie & regni sui celestis gustum exhibuit, ad quos simul vox celestis delata est, quae Deipatri & usui patris de Christo testimonium continet. Omnium uero hic praecipuus finis est, ut nostra salutis in Christo certi, nullis aduersis siue periculis, nullis item hominum amicitijs nos ab ea fide abstrahi patiamur, quae & patris Dei reconciliationem, & uitam aeternam nobis in Christo uerissime commonstrat. At quia adhuc in nonnullis discipulis haerebant, de illis in praesenti disserit. Nobis uero istius colloquij hic usus est, ut plenius adhuc discamus, in uero Christo impleta esse, quaecumq; de humani generis saluatore & tota salutis nostra ratione olim praedicta sunt, & proinde nec fabulosum hominum traditionibus locum demus, quae salutem hanc dubiam & incertam reddunt, nec cruce & tribulationibus offendamur, quando ipsum Dei filium, & cum hoc omnes credentes omnibus seculis persecutionem sustinuisse uidemus.

Exordium colloquij ipse Christus facit, qui descendentibus ex monte grauius praecipit, ne alicui narrent quae uiderant, donec ipse a morte resurrexerit. Ad eundem modum supra praecipit, ne Deum esse cuiquam dicerent. Causa praecipit sunt, quod Apostoli nondum satis instructi erant, ut tanta mysteria digne tradere possent, & Christum prius extreme humiliari oporteret, ac crucifigi, priusquam regni ipsius gloria omnibus innotesceret: ne uidelicet crux postea Apostolorum praedicationem suspensam redderet, & omnium ludibrio exponeret. Prudentiam ergo (ut etiam alibi) in ministris Christus requirit, quae tempora & occasiones rerum obseruet, ut maiori cum fructu doceant.

Discipuli resur-
rectionem Chri-
sti non intelli-
gunt.

Porro quoad discipulos, laudem meretur ipsorum obedientia, qua negotium hoc omne fideliter ce-
lant: simul vero ijdem suam ignorantiam & stupendam cecitatem egregie produunt. Nam de Christi
resurrectione inter sese disputant, nec quid illa sibi velit, intelligunt. Et quamvis de morte simul et
resurrectione sua paucis diebus ante illos docuisset, nunc tamen perinde ac si quid novum & inae-
tum diceret, inter sese altercantur. Causa tamen erroris est, quod in Christo regnum terrenum su-
mabant, & proinde non poterant ijs animum attendere, quae de ipsius passione & morte dicebantur.
Quomodo autem resurrectionis mysterium intelligerent, qui passurum & moriturum ignorabant?
Admonemur exemplo hoc, quanto nobis studio opus sit in ijs, quae ad nostram salutem faciunt. Si enim
Apostoli in ijs hallucinati sunt, quae per omnes scripturas decantatissima erant, & quae Christus illis
quotidie inculcabat, quid nobis fiet, si oscuriores simus? At non minus observanda est Christi do-
ctrina, qui tantam ignorantiam patienter in illis suserit, nec illos instigare dedignatur, in quibus tunc
vsq; adeo parum profecerat. Non desperent ergo, qui aliquam ignorantiam & imperfectionem in se
metipsis deprehendunt, caveamus autem, ne quid a nobis malitia peccetur, neque reuelatam nobis ve-
ritatis lucem scientes volentes rejiciamus. Nam qui id faciunt, indurari & excocari merentur, ut
dignas suae impietatis penas tandem exolvant.

Questio disci-
pulorum de ad-
uentu Eliae.

Malach. 4.

At postquam de Christi resurrectione aliquantum disputarunt discipuli, simul quaesitionem pro-
ponunt, quae illos magis incertos & dubios tenebat. Scriba enim vi populum a Christo auertens,
multa comminisciebatur, quibus docerent, illum nequaquam pro Messia olim promisso recipi de-
bere: & inter alia Malachia loco abutebantur, qui Eliam aduentum Messiae praecomen & praesap-
torem fore praedicat, & illum de Elia Thesbite, qui olim Achab temporibus floruit, exponitur, ad
hunc modum argumentabantur: Eliam ante Messiam venturum esse, prophetae luculenter docent.
At nullus hactenus Elias vsquam visus est. Ergo nec Messias aduenit, & multo minus Iesus
Marie filius Messias esse credendus est. Suberat in hoc argumento aliqua veri apparuit, & cum
illud soluere non possent discipuli, qui tamen Iesum hunc Messiam promissum esse credebant, penam
nem ad illum referunt, dicentes: Cur scriba dicunt, quod Eliam prius venire oporteat? Quis dicitur,
Te quidem Messiam esse antehac credidimus, et nunc Dei patris voce certius sumus edociti, et argui
nos quod ex Malachia adducitur, Eliam prius venire oportere, priusquam operatus ille promissus
aduentus sperari debeat. Quid ergo hic sentiri debeat, edoceri cupimus.

Diaboli astutia
in detorquem-
dis scripturis.

Malach. 3.
Isaie 40.
Luc. 1.
Matth. 11.

Venit hic obseruanda diaboli astutia, qui scripturis & Dei promissionibus contra veritatem &
salutem nostram abuti potest. Praedixerat quidem Deus, se Eliam missurum, qui Messias faciem
praecederet. At idem qualis ille Elias futurus esset, non obscure indicarat: nimirum legatus aliquis,
qui Eliae spiritu et virtute instructus, penitentiam praedicaret, & hominum mentes ad Deum regnum,
quod Christus instaurare debebat, praepararet. Nota enim sunt, quae in hac sententiam idem Mala-
chias dixit, & ante hunc Isaia, quorum verba de Ioanne Baptista angelus Domini & ipse Chri-
stus deserere erant interpretati. Sed & ipse Ioannes suo officio ita functus erat, ut Eliae spiritum quo-
uis in illo facile agnoscere posset. Adhuc tamen satan per scribas non modo rudi & stolido vulgo im-
ponit, verum etiam discipulis aliqua Christi cognitione illuminatis negotium facit. Eodem astu
ram Messiae cognitionem apud Iudaeos obscurauit, dum illos regnum terrenum sperare docuit, ut
huius spe decepti, Christum humilem & contemptum spernarentur. Eiusdem artificij est, quod
signa quaedam horrenda excogitauit, quae nouissimum Christi aduentum praecessura sint, quorum ex-
pectatione homines ab illorum obseruatione abducit, quae nobis ab ipso Christo sunt tradita, & quae
in literis prophetis & Apostolicis passim describuntur. Vides ergo quanta cautione opus sit ijs, qui
diaboli dolos effugere cupiunt, quando tunc maxime sedacit, quando diuini verbi auctoritatem rati-
dibus & incautus praetexit. Nec enim solummodo quid scriptum exeret videre oportet, sed quae spiri-
tus sancti mens sit, quem scripturae authorem esse constat, 2. Tim. 3.2. Pet. 1.

Matth. 24.
Marc. 13.
1. Tim. 4.
2. Thess. 2.
1. Thess. 5.
2. Pet. 2. 3. & c.
Discipuli recte
ad Christum refe-
runt, quae contra
illum disputa-
bantur.

Praeterea memorabile est discipulorum exemplum, qui quod aduersus Christum arguitur dispa-
tabatur, non statim admittunt, licet hoc ipsi confutare non possint, sed ad Christum deferunt, ut ab illo
instigantur. Est hoc animi pij & constantis indicium. At hodie aliqui leues nimium & stolidissi-
mi homines quouis vento doctrinae sese agitari sinunt: aliqui vero maligni nimis gaudent, si quos ar-
guitur paulo & aliquo cum applausu aduersus receptam veritatis doctrinam & illius ministerio dis-
putari

putato vident. Sed iidem sue improbitatis dignas penas exoluunt, dum seipfos impostoribus decipiosos & vexandos propinquant.

Porro Christum discipulis suis respondentem audiamus. Est autem eliphrice & obscurior illius oratio, cuius hic omnino sensus esse videtur: Verum est quod de Elia venturo scribitur, qui omnia iustitaret, & homines ad Dei regnum prepararet. At sicuti de me scriptura testatur, quod multa passurus sim: ita hunc quoque, qui meus in spiritu Elia praecursor erit, multis & varijs malis exercendum fore docent. Et hoc omne iam pridem impletum est. Venit enim Elia, nimirum Ioannes, quem adeo non receperunt, ut potius illum pro sua libidine tractauerint: & nunc eum expectant & observant docent, quem ipsi occiderunt. Non est ergo quod illorum paralogismis moueamini, etc.

Hic vero observatione dignum est, quod toties in scripturis Messia praecursor tribuitur, qui mundum in melius restituat, adeoque homines ad illum excipiendum prepararet. Imò hinc Euangelium debuisse suum initium sumere Marcus in libri sui exordio testatur. Ergo non salutem modo Christo nobis offert, verum etiam melioris naturae restitutionem & hominis totius regenerationem exhibet, quae in illis manifeste cernitur qui illum recte amplexi sunt. Et huc illa Christi pertinent: Nisi homo renatus fuerit, etc. videre regnum Dei. Item quod Apostoli docent, nos in Christo ab aeterno electos esse, & in eodem ex gratia iustificari & saluari, ut irreprehensibiles simus, nec amplius peccato seruiamus. Unde colligimus, nequaquam pro Euangelicis eos agnoscere debere, in quibus nulla restituta melioris naturae indicia apparent, sed in scelerum sordebibus perpetuo volutantur.

Præterea elucet hinc mundi huius ingenium erga eos, quos Deus sua veritatis & humane salutis ministris constituit. Absentes enim colit & observat, quos praesentes odit & persequitur. In daos enim in Elia simul & Messiae expectationem totis animis erectos fuisse, nemo ignorat. At cum Ioannes in spiritu & virtute Eliae penitentiam predicaret, & illum Christus secutus regnum Dei in secretibus offerret, utrumque hostiliter persecuti sunt. Simili ratione iidem prophetarum sepulchra celebrant, & maiores suos ob horum cedes accusabant, quorum tamen impietatem imitabantur, imò sperabant, eum Christum extinctum vellent, in quo vno prophetae nobis omnem salutem monstrant. Tales sunt, qui hodie inter doctrinae et religionis discordia, veritatem sibi manifestari cupiunt: ac cum illa seculum quam ipsi sentiunt, predicatur, immani rabie eandem lacrant. In horum etiam numero cense debent, qui bene & recte agendi studium simulant, ministris autem verbi sese hostiliter opponunt, a quibus scelera ipsorum accusari, & viuendi regulam à suis moribus diuersam praescribi audiunt: quales olim fuerunt, qui per Ieremiam diuinitus de rebus agendis volebant edoceri, & mox ex Dei ore respondentem mendacij arguebant. Nec desunt, qui cum Diuos & Diuorum cultus quotidie in cre habeant, quorum ossa, vestes & quicquid est eius generis exofculantur, interim vero eorundem doctrinam falsi & hereseos accusant, eiusque sectarios ferro & igne persequuntur.

At hic simul Dei longanimitatem obseruabis, qui ista fieri patitur. Habet illa suas causas: primam in ipsius Dei natura, qui cum homines saluos velit, non subito illorum scelera vlciscitur, sed patientiam & spacium concedit. Deinde in impijs & incurabilibus quos interea mensuram impietatis impere oportet (sicuti de Amorrhæis olim Deus Abrahamo dicebat) ut tandem pro meritis suis puniantur. Tertio in pijs & electis, quorum carnem ad hunc modum coerceri, & peccata castigari conuenit, ne cum mundo incurabili pereant: & iidem interea Christo sub cruce conformes fiunt, ut cum eodem caelestis regni gloria & gaudio fruantur. Et hinc quidem consolationis plenum est, quod & Ioanni & Christo ea modo acciderunt, quae Deus olim decreuerat fieri, & quae scripturis olim praedicta fuerunt. Ita nec nobis quicquam praeter Dei providentiam accidet, quam ad passerculos vsque & capris pilos extendi Christus testatur. Nec obscura sunt scripturae loca, quae omnes in Christo pios volentes persecutionem passuros docent. At nisi ita hoc decreuisset Deus, illa scripturae nunquam praedixissent. Nec tamen ideo excusantur impij veritatis & piorum hostes. Est enim suo freno illos Deus cohibeat, ne quid amplius designent, quam ipse constituit: grauisima tamen illorum culpa est, eo quod non Dei decreum respiciunt, sed veritatis odio & corruptissimis suis affectibus ducuntur, quibus interim Deus pro sua sapientia ad suorum decretorum executionem abusi solet. Quoad ipsos ergo suam voluntatem perficiunt, et panam merentur: quoad vero Dei providentiam, illius decretis

Christi responsio de Elia aduertu.

Christo praecursor tribuitur qui hominum mentes preparat. Ioan. 3. Ephes. 1. Rom. 6. etc.

Mundi ingenium erga veritatis ministros.

Matth. 23.

Ierem. 4. 2. 43.

Dei longanimitas erga suos hostes.

Rom. 2. Genes. 15. 2. Cor. 11. Rom. 8. Act. 4. Matth. 10. Luc. 12. 2. Tim. 3.

Act. 1. 4. etc. Impij non excusantur per Dei providentiam.

Et iudicij inferunt. Seruiant hæc consolationi, ne impiorum conatibus terreamur, sed patienter sumamus illorum malitiam, qua Deus iuste et magno nostro cum fructu vitæ interim salutis spem in nem in vno Christo collocemus, cui debetur benedictio, honor, gloria & potestas in æternum. Amen.

HOMILIA LXXIII.

Et cum uenisset ad discipulos, uidit turbam multam circum eos, & scribas altercantes cum eis. Et statim uniuersa turba uiso eo obstupuit, & accurrentes salutauerunt eum. Tunc interrogauit scribas: Quid alterca mini aduersus eos? Et respondens unus e turba, dixit: Magister, adduxi filium meum ad te, habentem spiritum mutum, qui ubique eum corripuerit, lacerat eum, & ille spumat, ac stridit dentibus suis, & arefcit: & dixi discipulis tuis ut eicerent, sed non potuerunt. Ipse autem respondens ei, dicit: O natio infidelis, quousque tandem apud uos ero: quousque tandem tolerabo uos? adducite eum ad me. Tunc adduxerunt ipsum ad eum: cum autem eum uidisset, continuo spiritus discerpit illum, & cum cecidisset in terram uoluebatur spumans.

Argumentum
& usus presen-
tis miraculi.

EXposuit hucusque multa Marcus, que ad ueram Christi Iesu cognitionem faciunt, in quibus præcipua sunt discipulorum confessio & clarificationis historia, qua luculentum Dei patris testimonium continetur, quo illum unicum humani generis saluatorem & doctorem catholicam esse docemur. At ne quis ista inania modo uerba esse putaret, aut nudam suæ historicam istorum cognitionem ad salutem sufficere arbitraretur, commodissime noui miraculi descriptionem subiicit, quo Christus reipsa ostendit, se olim promissum redemptorem esse, qui ueteris serpentis caput contraxit, simul ueræ fidei exemplum proponit, quæ sola nos salutis in ipso capaces & consortes reddit. Digressus est historia, quæ per singulas partes diligentissime consideretur.

Miraculi occasio.
Matth. 17.

Orditur autem à miraculi occasione Marcus, quæ dum Christus in monte esset, offerri cepit. Inter ea enim quidam filium lunaticum (ut Mattheus scribit) & demoniacum ad reliquos ipsius discipulos adduxit, ut per illos à malo demone liberaretur. Conantur illi hoc, eò quod iam antea eius generis multa fecissent, sed quod nunc conantur perficere non possunt. Adsumt scribæ, qui hinc calamitandi occasionem arripiant, & aduersus discipulos disputacionem instituunt, cuius hanc dubio præcipuus finis fuit, quod Christum populo inuisum & suspectum facere, & quosuis ab illo alienari uoluerunt. Et quantum ex historia contextu conijcere licet, conatus hic illis inuidio nemibili successu uidetur, donec repentinus Christi aduentus disputacioni finem imposuit. Et hæc quidem prima uariæ pars est, cuius singula persona peculiarem considerationem merentur.

Discipuli demonium eicere non possunt.

Primo uero discipuli prodeunt, qui cum hactenus demones plures eiecissent, hunc tamen, quo non iste afflictabatur, eicere non potuerunt, & ea de causa scribis ludibrio sunt. Facit hoc quidem ad declarandam Christi potentiam, quæ ex illa diaboli reluctantis contumacia clarius elucet: immo uero admonet, Christo absente nihil à nobis feliciter perfici posse. Quia enim solus ille Dei gratiam nobis impetrat, solus spiritu sancto & uiribus necessarijs instruit, solus item diabolum arceat & fugat, qui ea assidue impedit, quæ ad Dei gloriam & nostram salutem faciunt: fieri non potest, ut quæquam à nobis dextrè & cum aliquo fructu fiat, quando ille à nobis absuerit. Absert autem (ut postea ex ipsis uerbis discemus) quando uel socordia nostra uel peccandi licentia fidei lucem in nobis ipsis extinguimus: quam occasione Satan studiose caprat, ut suis prestigijs delinquis à salutis uia abducatur. Nec desunt exempla, quæ docent, quàm infelici successu uentant, qui uel in ecclesijs, uel re publica, uel re domestica, aut in quouis alio negotio absque fide in Christum & ueræ pietatis studio uersari solent. Debent ergo hæc nos ad fidei studium excitare, ne unquam nobis ex antennis Christi discendat, & mox facilius factu esse experiemur, quæ impossibilia planè, aut etiam periculosa & uiciosa esse uidebantur.

Secundum